Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 25. 7. 1996, sp. zn. 20 Co 28/96, ECLI:CZ:KSBR:1996:20.CO.28.1996.1

Číslo: 18/1997

Právní věta: Je-li doloženo, že v cizím státě není zaručena vzájemnost výkonu rozhodnutí českých soudů v majetkových věcech, nemůže soud v České republice nařídit soudní výkon rozhodnutí soudu tohoto cizího státu na území České republiky.

Soud: Krajský soud v Brně

Datum rozhodnutí: 25.07.1996

Spisová značka: 20 Co 28/96

Číslo rozhodnutí: 18

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Uznávání a výkon cizích soudních rozhodnutí, Výkon rozhodnutí

Předpisy: 9/1963 Sb. 97/1963 Sb. § 56

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením M ě s t s k é h o s o u d u v Brně byl nařízen soudní výkon rozhodnutí odepsáním pohledávky z účtu povinného a jejím připsáním na účet oprávněného, a to pro částky 428 771,75 rakouských šilinků (ATS), částky 81 453 ATS a 16 280 ATS. Dále byl nařízen výkon rozhodnutí pro přiznané náklady předchozího řízení ve výši 19 654,80 ATS, 50 000 Kč nákladů výkonu rozhodnutí (soudního poplatku) a 3 550 Kč nákladů právního zastoupení ve vykonávacím řízení. Zároveň bylo povinnému zakázáno, aby s níže uvedeným účtem nakládal až do výše uplatněné pohledávky. Soud přikázal po právní moci tohoto usnesení odepsat výše uvedené pohledávky z konkrétně uvedeného účtu povinného, vedeného u banky v Brně, a pohledávku a) a b) připsat na účet oprávněného, vedeného u banky v Českých Budějovicích, a částku 3500 Kč připsat ve prospěch účtu advokáta, zastupujícího oprávněného.

Proti tomuto usnesení se odvolal povinný. Ve svém odvolání namítá, že podklad pro soudní výkon rozhodnutí, tedy rozsudek Zemského soudu ve Welsu (Rakousko) z 3. 1. 1994, 2 Cg 241/93, nenabyl doposud právní moci, poněvadž doručení nemělo náležitosti ve smyslu ustanovení smlouvy mezi Československem a Rakouskem (vyhlášené pod č. 9/1963 Sb.), ani ve smyslu zákona č. 97/1963 Sb. Tento rozsudek totiž nebyl opatřen překladem do češtiny a zástupce povinného, který ho přebíral, neovládal německý jazyk. Pracovníkem soudu mu nebylo pak vysvětleno, o co při tomto výkonu rozhodnutí jde.

Oprávněný se k odvolání povinného nevyjádřil.

K r aj s k ý s o u d v Brně přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně a řízení mu předcházející, doplnil dokazování vyžádáním si dokladů o předání žaloby a rozsudku Zemského soudu ve Welsu (Rakousko) prostřednictvím dožádaného Městského soudu v Brně a vyžádal si prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti ČR stanovisko Ministerstva spravedlnosti Rakouské republiky k vzájemnosti ve vykonávání rozsudků soudů České republiky a Rakouské republiky. O odvolání povinného rozhodl potom tak, že usnesení soudu prvního stupně bylo změněno a návrh oprávněného, aby byl nařízení výkon rozhodnutí podle pravomocného rozsudku Zemského soudu ve Welsu (Rakousko) ze dne 3. 1. 1994, Cg 241/93, k uspokojení pohledávky oprávněného ve výši 428 771,75 ATS, 81 453 ATS (úroků z prodlení), 16 280 ATS (úroků z úroků), nákladů předcházejícího řízení ve výši 19 654,80 ATS a dále 50 000 Kč nákladů na soudní poplatek a 3550 Kč nákladů právního zastoupení odepsáním uplatněné pohledávky z účtu povinného u banky v Brně, byl zamítnut.

Oprávněnému bylo uloženo zaplatit povinnému na nákladech řízení před soudy obou stupňů částku 30 468 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Z odůvodnění:

Ze spisu sp. zn. 28 Cd 3043/93 Městského soudu v Brně bylo zjištěno, že dne 8. 10. 1993 byla zástupci povinného předána písemnost Zemského soudu ve Welsu (Rakousko), sp. zn. 2 Cg 241/93f ze dne 11. 8. 1993. Převzetí tohoto dokladu bylo stvrzeno podpisem na protokolu a poté bylo dožádání vráceno do Rakouské republiky. Podle předloženého návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání, uplatněného oprávněným u Zemského soudu ve Welsu (Rakousko) proti povinnému (pod sp. zn. 2 Cg 241/93), byl evidován výše uvedený návrh a je tedy zřejmé, že byl převzat. Dále bylo ze spisu sp. zn. 28 Cd 3010/94 Městského soudu v Brně zjištěno, že dne 6. 4. 1994 byla podle protokolu o předání písemnosti předána zástupci povinného písemnost Zemského soudu ve Welsu (Rakousko), sp. zn. 2 Cg 241/93, a to rozsudek pro zmeškání, který je podkladem pro výkon tohoto soudního rozhodnutí. Nebylo tedy pravdivé tvrzení povinného, že by mu nebyly písemnosti Zemského soudu ve Welsu (tedy žaloba a rozsudek) řádně doručeny do vlastních rukou. Podle smlouvy mezi Československem a Rakouskou republikou (vyhlášené pod č. 9/1963 Sb.), o vzájemném právním styku ve věcech občanskoprávních a o právních informacích se závěrečným protokolem, uzavřené dne 10. 11. 1961 v Praze, která nabyla účinnosti dnem 30. 12. 1962, mohou soudy podle čl. 10 této smlouvy užívat při dožádání a doručení nebo poskytnutí právní pomoci vlastního jazyka; dožádání je třeba opatřit úřední pečetí a nepotřebuje již žádného ověření. Podle čl. 12 smlouvy vyřízení dožádání včetně jazyka, kterého se přitom použije, se spravuje právními předpisy smluvního státu, jehož soud je dožádán. Podle čl. 17 odst. 1 podle svých právních předpisů doručí dožádaný soud písemnosti, jestliže jsou sepsány v jeho jazyce nebo je-li k nim připojen překlad do jeho jazyka. Článek 12 tím však není dotčen. V ostatních případech, jež nejsou uvedeny v čl. 17 odst. 1, který je výše citován, doručí se písemnosti příjemci pouze tehdy, jestliže je dobrovolně převezme (čl. 17 odst. 2). Podle ustanovení § 56 zákona č. 97/1963 Sb. české justiční orgány poskytují na dožádání cizím justičním orgánům právní pomoc za podmínky vzájemnosti. Právní pomoc lze odepřít, nespadá-li provedení dožadovaného úkonu do pravomoci dožadovaného českého justičního orgánu; náleží-li však jeho provedení do pravomoci jiného justičního orgánu nebo do pravomoci jiných českých orgánů, bude dožádání postoupeno k vyřízení orgánu k tomu povolanému. Dále lze právní pomoc odepřít, žádá-li se o provedení úkonu, který se příčí českému veřejnému pořádku. Městský soud v Brně doručil k dožádání Zemského soudu ve Welsu (Rakousko) povinnému návrh na vydání rozsudku a také rozsudek pro zmeškání, přičemž postupoval správně vzhledem k tomu, že je všeobecně známo, že na základě vzájemnosti rakouské justiční orgány tutéž právní pomoc poskytují českým justičním orgánům. Doklady, které byly k žádosti Zemského soudu ve Welsu povinnému doručovány, se svým obsahem nepříčily českému veřejnému pořádku. Městský soud v Brně vycházel z mezinárodní smlouvy mezi Rakouskou a Českou republikou, jak je výše uvedena, a doručoval povinnému doklady, které nebyly opatřeny ověřeným překladem do českého nebo slovenského jazyka. Podle ustanovení §

58 zákona č. 97/1963 Sb. není-li cizozemská písemnost opatřena ověřeným překladem do jazyka českého, doručí se příjemci, je-li ochoten ji přijmout; příjemce je třeba poučit, že si musí být vědom právních následků, jaké mohou v cizině nastat, odmítne-li písemnost přijmout. Z obsahu protokolu o předání návrhu pro vydání rozsudku pro zmeškání, stejně jako z protokolu o předání rozsudku pro zmeškání, nevyplývá, že by zmocněný zástupce povinného odmítl přijmout písemnosti, které nebyly opatřeny ověřeným překladem do českého jazyka, a je zřejmé, že tedy ani nebyl přítomný zástupce povinného poučován o následcích, které by mohly v cizině nastat v případě, odmítne-li přijmout písemnost. Tuto skutečnost, tedy to, že povinný nebyl poučován soudem o následcích, jaké mohou nastat v cizině v případě odmítnutí převzetí písemnosti, odvolací soud nepovažoval však za právně relevantní k posouzení otázky řádného doručení písemností v nalézacím řízení prostřednictvím dožádaného soudu a nemůže mít tato skutečnost podle názoru odvolacího soudu dopad na právní moc rozhodnutí, které má být v rámci tohoto řízení vykonáno. Z výše uvedeného je zřejmé, že dožádání bylo vyřízeno ve smyslu čl. 12 Smlouvy mezi Československem a Rakouskou republikou, poněvadž podle čl. 12 této smlouvy vyřízení dožádání včetně jazyka, kterého se přitom použije, se spravuje právními předpisy smluvního státu, jehož soud je dožádán. Jak je výše uvedeno, právní předpisy České republiky umožňují i vyřízení dožádání, které ze strany rakouských justičních orgánů bylo zasláno v německém jazyce, bez přiložení ověřených překladů.

Na základě čl. 12 uvedené mezinárodní smlouvy odvolací soud požádal prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti ČR o vyjádření Spolkového ministerstva spravedlnosti Rakouské republiky o možnosti vydat rozsudek pro zmeškání podle rakouského soudního řádu do ciziny. Podle stanoviska Spolkového ministerstva spravedlnosti Rakouské republiky z 13. 6. 1996 okolnost, že povinný má své bydliště v cizině, neodporuje podle ustanovení rakouského civilního procesního řádu vynesení takovéhoto rozsudku. Vzhledem k tomu, že režim rozsudku pro zmeškání, kde je dána jak možnost vyjádření se k návrhu na vydání takového rozsudku, tak možnost opravného prostředku proti rozsudku, je blízká právní úpravě českého občanského soudního řádu (§ 153b a násl. o. s. ř.), podle kterých jsou vydávány rozsudky pro zmeškání i soudy v České republice, má odvolací soud za to, že lze akceptovat přijatelnost tohoto právního institutu i podle českého právního řádu.

Vzhledem k výše uvedeným závěrům pak pro posouzení vykonatelnosti takovéhoto rozsudku je pro český soud rozhodná otázka tzv. vzájemnosti, tedy vzájemné vykonatelnosti rozsudků České republiky na území Rakouské republiky. Podle ustanovení § 64 písm. e) zákona č. 97/1963 Sb. cizí rozhodnutí nelze uznat ani vykonat, jestliže není zaručena vzájemnost. Vzájemnost se nevyžaduje, nesměřuje-li cizí rozhodnutí proti českému občanu nebo české právnické osobě. Z výpisu z obchodního rejstříku, vložky Rgc 5921, Krajského obchodního soudu v Brně bylo zjištěno, že povinná společnost s ručením omezeným je dnem 8. 6. 1992 zapsána jako česká právnická osoba podléhající českému právnímu řádu. Vzhledem k tomu, že mezi Českou republikou a Rakouskou republikou doposud nebyla podepsána úmluva o vzájemnosti, je soud povinen vykonatelnost jednotlivých rozhodnutí s ohledem na tuto podmínku řešit individuálně pro jednotlivý případ. Krajský soud v Brně si proto vyžádal prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti ČR stanovisko Spolkového ministerstva spravedlnosti Rakouské republiky k otázce vzájemnosti. Spolkové ministerstvo spravedlnosti Rakouské republiky sdělilo k této otázce přípisem ze dne 13. 6. 1996: “Podle § 79 rakouského exekučního řádu pro exekuci cizích rozhodnutí se předpokládá, že je vzájemnost zaručena státními smlouvami nebo ustanoveními. Poněvadž mezi Rakouskem a Českou republikou toho času není ani bilaterální ani multilaterální smlouva o uznání a výkonu rozhodnutí v civilních a obchodních věcech v platnosti a rovněž neexistuje k tomu se vztahující nařízení, bránilo by to t. č. rakouským soudům vykonávat rozhodnutí českých soudů.” Je tedy zřejmé, že rakouská strana na svém území podmiňuje vykonatelnost rozhodnutí soudů České republiky uzavřením obecné bilaterální, případně multilaterální smlouvy. Neakceptuje případný přístup českých soudů, které by byly ochotny při vykonatelnosti jednotlivých rozhodnutí přistupovat k posouzení vykonatelnosti individuálně podle okolností toho kterého případu a případné výkony rozhodnutí rozsudků rakouských soudů, které se

mají provádět na území České republiky podle českého právního řádu by povolovaly, pokud by dospěly k závěru, že neodporují českému právnímu řádu a veřejnému pořádku.1) Vzhledem k tomu, že základní podmínkou vykonatelnosti rakouských rozsudků, stejně jako rozsudků jiných států, jak vyplývá z ustanovení § 64 písm. e) zákona č. 97/1963 Sb., je podmínka vzájemnosti a jak vyplývá z vyjádření Spolkového ministerstva spravedlnosti Rakouské republiky, rakouské justiční orgány nevykonávají zásadně žádná rozhodnutí českých soudů, není dána ani podle českého právního řádu možnost vykonávat rozhodnutí soudů rakouských. Takováto rozhodnutí jsou s ohledem na stanovisko rakouské strany na území České republiky prostřednictvím českých justičních orgánů nevykonatelná.

Odvolací soud proto změnil usnesení soudu prvního stupně podle ustanovení § 220 odst. 2 o. s. ř. a § 254 o. s. ř. tak, že návrh oprávněného na soudní výkon rozhodnutí Zemského soudu ve Welsu (Rakousko) zamítl, poněvadž tento rozsudek není na území České republiky vykonatelný, vzhledem k tomu, že z rakouské strany není zaručena vzájemnost vykonatelnosti rozsudků českých soudů.

Vzhledem ke změně rozhodnutí soudu prvního stupně, kdy oprávněný nebyl se svým návrhem na soudní výkon rozhodnutí úspěšný, a za použití ustanovení § 254 a § 142 odst. 1 o. s. ř. změnil odvolací soud i výrok rozsudku soudu prvního stupně ohledně nákladů řízení. Podle výsledků řízení má podle ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř. právo na náhradu nákladů řízení povinný. Oprávněný, který nebyl ve věci úspěšný, je proto povinnému povinen zaplatit náklady, které mu v průběhu řízení vznikly a které byly účelně vynaloženy. Před soudem prvního stupně nebyl povinný zastoupen právním zástupcem a zde mu náklady nevznikly. V odvolacím řízení pak vzhledem k tomu, že byl zastoupen advokátkou, mu vznikly náklady za 2 právní úkony této advokátky, a to převzetí a studium věci a dále za sepsání odvolání. Odvolací soud vycházel z toho, že výkon rozhodnutí byl veden pro celkovou částku 526 504 ATS, přičemž středový kurz v době rozhodování krajského soudu činil 2,56 ATS za 1 Kč. Celkem tedy byla předmětem řízení po přepočtu do české měny částka 1 347 850 Kč. Z této částky podle § 13 odst. 1 vyhlášky č. 270/1990 Sb. (ve znění vyhlášky č. 573/1990 Sb.) činila odměna za 1 úkon právního zástupce (ve spojení s § 16 odst. 2 písm. f/ citované vyhlášky) 1 725 Kč a 30 Kč paušálu hotových výloh. Právní zástupkyni povinného byly přiznány 2 úkony právního zastoupení, a proto povinnému náleží náhrada nákladů ve výši 3510 Kč.

Podle ustanovení § 2 odst. 5 zákona č. 549/1991 Sb. ve znění zákona č. 78/1995 Sb. je povinný poplatníkem soudního poplatku z odvolání, přičemž tento poplatek činí 2 % z ceny vymáhaného nároku. Jak již je výše uvedeno, při přepočtovém kurzu 2,56 ATS za 1 Kč je předmětem řízení částka 1 347 850 Kč. Soudní poplatek z odvolání, který doposud sice nebyl povinnému vyměřen, ale je tak povinen učinit soud prvního stupně, činí proto 26 958 Kč. Tuto částku je povinen povinný zaplatit na účet Městského soudu v Brně a odvolací soud vzal tuto platbu v úvahu ve výroku o nákladech řízení a uložil oprávněnému zaplatit povinnému na nákladech řízení celkovou částku 30 468 Kč za podmínek uvedených v ustanovení § 149 o. s. ř.

1) Srov. k tomu č. 26/1987 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (str. 249/5371).